

<https://doi.org/10.5817/RPT2023-1-4>

PŘEHLED AKTUÁLNÍ JUDIKATURY I/2023

*ANNA BLECHOVÁ, MARTIN ERLEBACH, ŠIMON CHVOJKA,
VOJTĚCH JUŘIČKA, ANEŽKA KARPJÁKOVÁ, FRANTIŠEK KASL,
ANDREJ KRIŠTOFÍK, PAVEL LOUTOCKÝ, JAKUB MÍŠEK,
TEREZA NOVOTNÁ, SOFIE PETROVÁ, JAN SVOBODA,
ZUZANA VLACHOVÁ, JAKUB VOSTOUPAL, ONDŘEJ WOZNICA,
VERONIKA PŘÍBAŇ ŽOLNERČÍKOVÁ*

1. PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ A AUTORSKÉ PRÁVO

LOUBOUTIN VS AMAZON: PŘÍMÁ ODPOVĚDNOST A PORUŠENÍ OCHRANNÉ ZNÁMKY

Soud: Soudní dvůr Evropské unie
Věc: C-148/21 a C-184/21
Datum: 22. 6. 2022
Dostupnost: curia.europa.eu

Christian Louboutin je návrhář obuvi, jehož nejznámější výrobek jsou dámské boty na vysokém podpatku s vnějším podešvem červené barvy odpovídající kódu 18-1663TP vzorníku Pantone.¹ Tato barva je zapsána jako ochranná známka v Beneluxu a ochranná známka Evropské unie.² Společnost Amazon provozuje internetový portál, kde dochází k prodeji jak jejich vlastních výrobků, tak výrobků třetích stran. Oba druhy produktů na svých stránkách společnost inzeruje. Zasílání výrobků třetích stran je zajiš-

¹ Bod 6 anotovaného rozhodnutí.

² Bod 7 anotovaného rozhodnutí.

řováno buď samotnými stranami nebo za součinnosti společnosti Amazon. Společnost Amazon výrobky skladuje ve svých skladech a výrobky odesílá zákazníkům.³

Spor, který byl ve spojených věcech C-148/21 a C-184/21 řešen a předložen Soudnímu dvoru jako předběžná otázka, byl založen na interpretaci čl. 9 odst. 2 nařízení o ochranné známce EU 2017/1001. Konkrétně se dotčené soudy ptaly na to, za jakých podmínek může být provozovatel internetového tržiště shledán přímo odpovědným podle daného článku za zobrazení reklamy a dodání zboží porušujícího práva, které je nabízeno k prodeji a uváděno na trh z podnětu a pod kontrolou prodejců, kteří jsou třetími osobami a využívají služeb tohoto provozovatele.⁴ Jinými slovy, předběžné otázky mířily na zjištění podmínek pro uplatnění oprávnění majitelů ochranných známek EU k tomu, aby zabránili třetím osobám v užívání jakéhokoli označení, které je shodné nebo podobné jejich ochranné známce, ve vztahu k výrobkům nebo službám, které jsou shodné, podobné nebo nepodobné (s některými dalšími požadavky) těm, pro které je ochranná známka EU zapsána.

Dle čl. 9 odst. 2 nařízení o ochranné známce EU 2017/1001 vyplývá ze zápisu ochranné známky EU pro jejího vlastníka právo bránit ochranou známku před neoprávněným užitím třetími stranami.

Soudní dvůr se v tomto kontextu zaměřil především na výklad slova užití, kde upřesnil, že se jedná o aktivní jednání s přímou či nepřímou kontrolou nad aktem představujícím užívání.⁵ Dále se soud zabýval problematikou spojitosti mezi poskytovatelem služby (online tržiště) a produktu jeho zákazníků. Soudní dvůr konstatoval, že taková spojitost „*existuje, pokud provozovatel on-line tržiště prostřednictvím služby optimalizace pro vyhledávače na internetu a prostřednictvím klíčového slova totožného s ochrannou známkou jiné osoby propaguje výrobky této značky prodávané jeho zákazníky na jeho on-line tržišti. Taková reklama totiž vytváří pro uživatele internetu, kteří provádějí vyhledávání na základě tohoto klíčového slova, zjevnou asociaci mezi těmito vý-*

³ Body 8 a 9 anotovaného rozhodnutí.

⁴ Body 17 a 21 anotovaného rozhodnutí.

⁵ Bod 27 anotovaného rozhodnutí.

robky označenými ochrannou známkou a možností jejich nákupu prostřednictvím uvedeného tržiště.⁶ Tento jev pak vede k tomu, že přiměřeně pozorný uživatel nemá šanci zjistit, zdali se jedná o produkt vlastníka ochranné známky, či nikoli.

Soudní dvůr ve svém rozhodnutí došel k závěru, že provozovatel online tržiště by mohl být přímo odpovědný ve smyslu čl. 9 odst. 2 nařízení o ochranné známce EU 2017/1001 na základě jednotného způsobu prezentace svých výrobků a výrobků třetích stran.⁷ Toto rozhodnutí může být tak vnímáno jako silný nástroj pro vymáhání porušení práv k ochranným známkám. Zároveň je pak zajímavé zmínit, že tento výklad daného ustanovení je vybočením z dosavadní judikatury týkající se problematiky bezpečného přístavu a rozhodnutí je kontradiktorní k závěrům Stanoviska generálního advokáta Szpunara⁸ i závěrům odborné veřejnosti⁹.

Autorka: AB

SDĚLOVÁNÍ DÍLA VEŘEJNOSTI V DOPRAVNÍCH PROSTŘEDCÍCH A INSTALACE ZVUKOVÝCH ZAŘÍZENÍ

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-775/21 a C-826/21

Datum: 20. 4. 2023

Dostupnost: curia.europa.eu

Rumunští kolektivní správci se rozhodli vymáhat licenční poplatky za sdělování děl na palubě různých dopravních prostředků.¹⁰ Iniciovali proto před

⁶ Bod 44 anotovaného rozhodnutí.

⁷ Bod 51 anotovaného rozhodnutí.

⁸ Bod 101, Stanovisko generálního advokáta M. Szpunara ze dne 2. června 2022 k spojené věci C-148/21 a C-184-21.

⁹ Viz ROSASTI, Eleonora, The Louboutin/Amazon cases (C-148/21 and C-184/21) and Primary Liability Under EU Trade Mark Law (April 8, 2022). (2022) 44(7) European Intellectual Property Review, str. 435-440, Dostupné z: <https://ssrn.com/abstract=4078987>.

¹⁰ Body 28 a 36 anotovaného rozhodnutí.

rumunskými soudy řízení o platbě licenčních poplatků za hudební nahrávky na palubě letadel a následně také vlaků.¹¹ Soudní dvůr řízení spojil.

Položené předběžné otázky lze rozdělit do tří skupin. V prvním řízení byla položena otázka, zda šíření hudebních nahrávek během letu je sdělováním díla veřejnosti.¹² V obou řízeních pak byly položeny otázky, zda lze z pouhé přítomnosti zvukových zařízení na palubě také dovodit sdělování díla veřejnosti.¹³ Závěrem v druhém řízení také padla otázka, zda lze ve vnitrostátní úpravě zavést vyvratitelnou domněnku, že existence zvukového systému na palubě představuje sdělování díla veřejnosti.¹⁴

K první předběžné otázce, teda zda šíření během letu je sdělováním díla veřejnosti, Soudní dvůr konstatoval, že šíření hudebních nahrávek jako hudební kulisy v dopravních prostředcích skutečně sdělováním díla veřejnosti je.¹⁵ K druhé skupině předběžných otázek Soudní dvůr dovodil, že pouhá instalace zvukového zařízení na palubě dopravního prostředku nemůže být současně vědomým zprostředkováním chráněných děl zákazníkům, tedy sdělováním díla veřejnosti.¹⁶ K poslední otázce, tedy zda lze stanovit vyvratitelnou domněnku ve vnitrostátním právu Soudní dvůr dovodil, že taková vyvratitelná domněnka by rozšířila obsah pojmu sdělování veřejnosti dle InfoSoc směrnice¹⁷, a tedy není slučitelná s evropským právem.¹⁸

Rozhodnutí Soudního dvora se, stejně jako dřívější řízení zaměřená na otázky sdělování díla veřejnosti, soustředí na recitál 27 InfoSoc směrnice. V tomto případě však Soudní dvůr pouze z recitálu 27 dovodil, že ke sdělování díla nedochází.¹⁹ V tom se odlišuje od jiných řízení, ve kterých navíc extenzivně posuzoval, zda instalace zařízení je také zprostředkováním pří-

¹¹ Body 28 a 35 anotovaného rozhodnutí.

¹² Bod 34 anotovaného rozhodnutí.

¹³ Body 34 a 40 anotovaného rozhodnutí.

¹⁴ Bod 40 anotovaného rozhodnutí.

¹⁵ Bod 57 anotovaného rozhodnutí.

¹⁶ Bod 71 anotovaného rozhodnutí.

¹⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti

¹⁸ Body 80 a 83 anotovaného rozhodnutí.

¹⁹ Body 67 a 68.

stupu ke chráněným dílům, přičemž následně i z pouhé instalace zařízení dovedl sdělování díla veřejnosti.²⁰

Autor: OW

REŽIM SPOLUVLASTNICTVÍ OCHRANNÝCH ZNÁMEK

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-686/21

Datum: 27. 4. 2023

Dostupnost: curia.europa.eu

LEGEA je národní ochrannou známkou a ochrannou známkou Evropské unie, která je v podílovém spoluvlastnictví čtyř osob disponujících rovnými podíly.²¹ V roce 1993 tito spoluvlastníci poskytli k užívání ochranných známek výlučnou licenci na dobu neurčitou společnosti Legea.²² V roce 2006 jeden z nich projevil nesouhlas s trváním této licenční smlouvy.²³

V roce 2009 byly podány vzájemné žaloby společností Legea a jediným spoluvlastníkem ochranných známek usilujícím o ukončení licenční smlouvy, v nichž se spoluvlastník domáhal mimo jiného i určení, že společnost Legea užívá ochranné známky neoprávněně.²⁴ Soud prvního stupně dospěl k závěru, že společnost opravdu po projevení nesouhlasu dotčeného spoluvlastníka užívá ochranné známky neoprávněně.²⁵ Odvolací soud se naopak domníval, že vůle tří ze čtyř spoluvlastníků k pokračování licenční smlouvy postačuje.²⁶

Nejvyšší soud v Itálii položil Soudnímu dvoru předběžnou otázku, zda k dispozici s výlučným právem vyplývajícím z ochranné známky Evropské

²⁰ Např. body 42 a 46 rozhodnutí C-306/05 (SGAE).

²¹ Bod 15 anotovaného rozhodnutí.

²² Bod 16 anotovaného rozhodnutí.

²³ Bod 17 anotovaného rozhodnutí.

²⁴ Bod 18 anotovaného rozhodnutí.

²⁵ Bod 19 anotovaného rozhodnutí.

²⁶ Bod 20 anotovaného rozhodnutí.

unie je třeba rozhodnutí „pouhé“ většiny spoluvlastníků, anebo je nutný jednomyslný souhlas všech spoluvlastníků.²⁷

Podstatou právního posouzení bylo vyřešení otázky podmínek individuálního výkonu výlučného práva, kterým disponují spolumajitelé ochranné známky společně s ohledem na unijní úpravu. Pokud jde o nařízení o ochranné známce EU, to výslovně uznává spoluvlastnictví ochranné známky EU, ale – stejně jako směrnice – neobsahuje žádná ustanovení upravující podmínky jeho výkonu spoluvlastníky.²⁸

Soudní dvůr při posouzení ochranné známky jako předmětu vlastnictví došel k závěru, že vzhledem k tomu, že neexistuje ustanovení unijního práva, které by upravovalo podmínky, za nichž spoluvlastníci ochranné známky přijímají rozhodnutí o poskytnutí nebo ukončení licence k užívání uvedené ochranné známky, jedná se o neharmonizovanou oblast práva, která v důsledku toho spadá do působnosti práva vnitrostátního.²⁹

Soudní dvůr tak konstatoval, že režim spoluvlastnictví národní ochranné známky, jakož i ochranné známky Evropské unie spadá do působnosti vnitrostátního práva.³⁰

Autorka: SP

²⁷ Bod 22 anotovaného rozhodnutí.

²⁸ Bod 36 anotovaného rozhodnutí.

²⁹ Bod 37 anotovaného rozhodnutí.

³⁰ Bod 40 anotovaného rozhodnutí.

MEZINÁRODNÍ PŘÍSLUŠNOST PRO ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ PRÁV K OCHRANNÉ ZNÁMCE EU

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-104/22 (Lännen MCE)

Datum: 27. 4. 2023

Dostupnost: curia.europa.eu

Finská společnost Lännen³¹ vlastní ochrannou známku EU „Watermaster“. U finského obchodního soudu³² podala žalobu pro údajné porušení práv k ní ve Finsku. První žalovaná Senwatec³³ užívala placené odkazy v internetovém vyhledávači provozovaném pod finskou národní doménou nejvyšší úrovně.³⁴ Po zadání výrazu „Watermaster“ se jako první výsledek objevila reklama na výrobky společnosti Senwatec.³⁵ Z reklamy ani z internetových stránek společnosti jednoznačně nevyplývalo, kam výrobky dodává a zda činnost zaměřuje na finský trh.³⁶ U druhé žalované Berky byl jedním z výsledků vyhledání³⁷ výrazu „Watermaster“ odkaz na Flickr.com (nikoli reklamní odkaz) obsahující fotografie výrobků této společnosti. Ke snímkům byly připojeny meta tagy obsahující klíčová slova, včetně „Watermaster“.³⁸

Žalované namítaly místní nepřislusnost soudu.³⁹ Soud přerušil řízení a podal k Soudnímu dvoru tři předběžné otázky⁴⁰ k výkladu čl. 125 odst. 5 nařízení 2017/1001,⁴¹ dle kterého lze vést řízení rovněž před soudy členského státu, na jehož území došlo k porušení práv nebo zde porušení

³¹ Celým názvem Lännen MCE Oy.

³² Markkinaoikeus, předkládající soud.

³³ Obě žalované (Berky GmbH a Senwatec GmbH & Co. KG) mají sídlo v Německu.

³⁴ V tomto případě www.google.fi.

³⁵ Bod 12 anotovaného rozhodnutí.

³⁶ Body 13 a 43 anotovaného rozhodnutí.

³⁷ Opět prostřednictvím vyhledávače www.google.fi.

³⁸ Body 14 a 15 anotovaného rozhodnutí.

³⁹ Bod 17 anotovaného rozhodnutí.

⁴⁰ Bod 23 anotovaného rozhodnutí.

⁴¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1001 ze dne 14. června 2017 o ochranné známce Evropské unie, dále jen „nařízení 2017/1001“.

hrozí.⁴² Podstatou bylo, zda, používá-li třetí osoba bez souhlasu označení totožné s ochrannou známkou EU vlastníka v reklamě či nabídkách k prodeji na internetu pro totožné/podobné výrobky, může proti ní vlastník podat žalobu ve státě, kde se nacházejí spotřebitelé/podnikatelé, jimž jsou reklamy či nabídky určeny, i neuvádí-li třetí osoba výslovně, že tam lze její výrobky dodat,⁴³ a jaké okolnosti zohlednit při posuzování, zda je reklama spotřebitelům/podnikatelům v tomto státě určena.⁴⁴

Odkazuje na předchozí judikaturu Soudní dvůr uvedl, že při posuzování, zda k vytýkanému jednání došlo na území státu soudu, jsou údaje o zeměpisných oblastech, do nichž jsou produkty dodávány, klíčovým kritériem.⁴⁵ Nejsou-li uvedeny, je třeba spojitost s daným členským státem prokázat prostřednictvím dalších okolností.⁴⁶ Musí se přitom jednat ze strany původce porušení o aktivní jednání.⁴⁷ Jako další relevantní okolnosti Soudní dvůr posuzoval výše uvedená jednání žalovaných.⁴⁸

Soudní dvůr uzavřel, že aktivní jednání třetí osoby spočívající v zaplacení provozovateli internetového vyhledávače s národní doménou nejvyšší úrovně jiného členského státu, než kde je usazena, aby se tamní veřejnosti zobrazil odkaz na její internetové stránky a umožnil přístup k její nabídce,

⁴² Jedná se o alternativní pravidlo soudní příslušnosti k základnímu pravidlu obsaženému v čl. 125 odst. 1 nařízení, viz bod 31 anotovaného rozhodnutí a rozsudek ze dne 5. září 2019, AMS Neve Ltd a další, C-172/18, bod 41.

⁴³ Bod 24 anotovaného rozhodnutí.

⁴⁴ Bod 34 anotovaného rozhodnutí.

⁴⁵ Bod 42 anotovaného rozhodnutí, Soudní dvůr k tomu odkazuje na rozsudek ze dne 12. července 2011, L'Oréal a další, C-239/09, bod 65.

⁴⁶ Body 43–44 anotovaného rozhodnutí. Soudní dvůr odkázal především na rozsudek ze dne 7. prosince 2010, Pammer a Hotel Alpenhof, C-585/08 a C-144/09, bod 93, kde byl [byť při výkladu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, dále jen „nařízení Brusel I bis“] vymezen demonstrativní výčet indicií nasvědčujících, že činnost podnikatele se zaměřuje na členský stát, v němž má spotřebitel bydliště; k tomu viz bod 46 anotovaného rozhodnutí. Soudní dvůr zdůraznil, že byť jsou pravidla obsažená v nařízení 2017/1001 *lex specialis* k nařízení Brusel I bis (bod 25 anotovaného rozhodnutí), obě nařízení užívají obdobné pojmy. Při výkladu nařízení 2017/1001 je tudíž relevantní též nařízení Brusel I bis (bod 45 anotovaného rozhodnutí).

⁴⁷ Bod 40 anotovaného rozhodnutí a rozsudek ze dne 5. září 2019, AMS Neve Ltd a další, C-172/18, bod 44 a tam citovaná judikatura.

⁴⁸ Bod 47 anotovaného rozhodnutí.

je dostatečným spojením s tímto státem pro účely čl. 125 odst. 5 nařízení 2017/1001.⁴⁹ Naopak použití dotčeného výrazu jako meta tagu u snímků na serveru pro sdílení fotografií online s generickou doménou nejvyšší úrovně, na něž směřoval pouze přirozený odkaz, bez dalšího nepostačuje.⁵⁰

Autorka: ZV

2. SOUKROMÍ A OSOBNÍ ÚDAJE

DATA Z REGISTRU SKUTEČNÝCH MAJITELŮ

Soud: Soudní dvůr Evropské unie
Věc: C-37/20 a C-601/20 (Luxembourg Business Registers)
Datum: 22. 11. 2022
Dostupnost: curia.europa.eu

Soudní dvůr rozhodoval o spojených věcech, jejichž společným jmenovatelem bylo povinné zveřejňování informací o skutečných majitelích dotčených společností ve smyslu čl. 30 pozměněné směrnice č. 2015/849. Společnosti tvrdily, že hromadným zpřístupněním těchto údajů vzniká riziko pro dotčené fyzické osoby a způsobuje tak zásah do jejich práva na ochranu osobních údajů ve smyslu čl. 8 Listiny základních práv EU.

Směrnice č. 2015/849 byla změněna směrnicí č. 2018/843, aby byla zajištěna vyšší transparentnost údajů o skutečných majitelích a tím i docházelo k předcházení korupčního a dalšího trestného jednání. Klíčovým byl čl. 30 odst. 5, který v původní verzi dával členským státům povinnost zajistit přístup k údajům z registrů krom OČTŘ a osobám provádějícím hloubkovou kontrolu též „*kterékoli osobě nebo organizaci, která může prokázat oprávněný zájem*“. Upravená verze však poslední možnost rozšířila na poskytování „*jakékoli osobě z široké veřejnosti*“.

Národní soud položil Soudnímu dvoru sérii otázek směřujících k interpretačnímu vyjasnění ustanovení čl. 30 pozměněné směrnice č. 2015/849 zejména ve vztahu k ustanovením nařízení č. 2016/679 (GDPR)

⁴⁹ Body 49, 50 a 54 anotovaného rozhodnutí.

⁵⁰ Body 51, 52 a 54 anotovaného rozhodnutí.

a k možnosti výjimek z povinného zveřejňování údajů. Soudní dvůr odpovídal na první otázku ve věci C-601/20, která spočívala v tom, zda je čl. 30 odst. 5 směrnice 2015/849 po novele v souladu s požadavky čl. 7 a 8 Listiny základních práv EU.

V rámci posouzení otázky Soudní dvůr nejprve připomíná, že zpřístupnění osobních údajů třetím stranám představuje zásah do základních práv zakotvených v čl. 7 a 8 Listiny.⁵¹ Zpřístupnění údajů online komukoli pak činí tento zásah intenzivnější.⁵² Soudní dvůr následně provádí komplexní zhodnocení předmětné úpravy. Nejprve konstatuje, že je dodržena zásada legality⁵³ a není narušena podstata základních práv garantovaných čl. 7 a 8 Listiny.⁵⁴ Soudní dvůr identifikoval jako cíl hodnocené úpravy předcházení praní peněz a financování terorismu takovým způsobem, že „prostřednictvím zvýšené transparentnosti [úprava] vytvoří takové prostředí, které bude méně náchylné ke zneužití k těmto účelům“.⁵⁵ Soudní dvůr pak provádí klasický třístupňový test proporcionality, při kterém několikrát opakuje legitimitu a důležitost tohoto regulatorního cíle. Nejprve dochází k závěru, že hodnocená úprava je vhodná, tedy umožňuje dosáhnout předpokládaného cíle.⁵⁶ V kontextu hodnocení potřebnosti Komise argumentovala tím, že ke změně došlo protože bylo nesnadné zajistit jednotnou a dostatečně širokou interpretaci pojmu „oprávněný zájem“, což vedlo k obavě o snížení účinnosti regulace v různých členských státech.⁵⁷ Soudní dvůr nicméně tento argument nepřijal a uvedl, že překládané řešení není z hlediska jeho zásahu nezbytně nutné k dosažení předpokládaného cíle.⁵⁸ Konečně v rámci samotného poměrování Soudní dvůr dochází k závěru, že

⁵¹ Bod 39 anotovaného rozhodnutí.

⁵² Body 42-43 anotovaného rozhodnutí.

⁵³ Bod 48 anotovaného rozhodnutí.

⁵⁴ Bod 54 anotovaného rozhodnutí.

⁵⁵ Bod 58 anotovaného rozhodnutí.

⁵⁶ Bod 67 anotovaného rozhodnutí.

⁵⁷ Bod 68 anotovaného rozhodnutí.

⁵⁸ Bod 76 anotovaného rozhodnutí.

hodnocené řešení nenabízí dostatečné záruky účinné ochrany základních práv a nepřiměřeně do nich zasahuje.⁵⁹

Soudní dvůr v návaznosti na uvedenou argumentaci svým výrokem zneplatnil ustanovení směrnice 2018/843, kterým došlo k novele čl. 30 odst. 5 směrnice 2015/849. Bezprostředním důsledkem je zřejmě protiprávnost takové národní úpravy, která toto ustanovení prováděla do národních právních řádů. Do budoucna je anotované rozhodnutí zajímavé z hlediska legálnosti poskytování osobních údajů v kvalitě otevřených dat, kdy Soudní dvůr dále stanoví limity možné praxe.

Autor: JM

OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ VE VEŘEJNÝCH REJSTŘÍCÍCH

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-37/20 a C-601/20

Datum: 22. 11. 2022

Dostupnost: curia.europa.eu

Jedná sa o spojenú vec dvoch luxemburských spoločností, ktoré sa domáhali obmedzenia verejnosti informácií obsiahnutých vo verejnom registri skutočných majiteľov, výhradne na štátne orgány a nie širokú verejnosť.⁶⁰ V oboch prípadoch vrcholný luxemburský súd podal predbežnú otázku. Nakoľko predbežné otázky smerovali k rovnakej podstate, i keď z rozdielnej argumentácie, jednanie o predbežnej otázke bolo Súdny dvorom spojené.

V prvom prípade, kedy sa skutočný majiteľ spoločnosti odvolával najmä na skutočnosť, že široké uverejnenie informácií o skutočnom majiteľovi⁶¹ predstavujú skutočnú a aktuálnu hrozbu rizika, že skutočný majiteľ a jeho rodina budú vystavení možnému podvodu, únosu, vydieraniu, obťažovaniu a ďalším rizikám⁶², mimo iné aj preto, že v rámci svojho postavenia často

⁵⁹ Bod 86 anotovaného rozhodnutia.

⁶⁰ Bod 27 Rozhodnutia.

⁶¹ K ich rozsahu viz bod 16 Rozhodnutia.

⁶² Bod 20 Rozhodnutia.

cestuje do zemí s nestabilným režimom a vysokou kriminalitou.⁶³ V tejto veci predkladá súd otázku ako si má vykladať pojmy „*neprimerané riziko*“, „*výnimočné okolnosti*“ a „*riziko*“, najmä potom vo svetle čl. 30 odst. 9 pozmenenej Smernice 2015/849.⁶⁴

Obdobného obmedzenia sa domáha aj skutočný majiteľ spoločnosti v druhom prípade, ktorý má zato, že takto široké, resp. verejné sprístupnenie jeho údajov je v rozpore s jeho základným právom na ochranu súkromia a rodinného života (čl. 7) a právom na ochranu osobných údajov (čl. 8), a tiež má zato že sa jedná o porušenie niektorých základných zásad GDPR podľa jeho článku 5.⁶⁵ To mimo iné aj z dôvodu, že účelom predmetného registru má byť ochrana pred legalizáciou výnosov z trestnej činnosti, pričom má sťažovateľ za to, že táto úloha nie je plnené verejnosťou, ktorej sú údaje sprístupňované. Predbežná otázka teda smeruje k výkladu práva na súkromie a rodinný život v kontexte smernice 2018/843 a jej cieľa predchádzania legalizácie výnosov, a zároveň či čl. 5 GDPR nebráni širokému zverejňovaniu údajov bez možnosti získavania niektorých údajov, ako napríklad záujem, od žiadateľov.

V odpovedi na tieto otázky Súdny dvor najprv zdôrazňuje, že už samotné sprístupnenie údajov, bez ohľadu na ich využitie, je zásahom do práv podľa čl. 7 a 8⁶⁶ a teda sprístupnenie podľa predmetnej smernice je zásahom do týchto práv.⁶⁷ Ďalej tento zásah považuje za závažný, práve z dôvodu, že sú údaje sprístupňované všetkým bez ohľadu na ich cieľ, ktorý nemusí sledovať pôvodný dôvod ich zverejnenia.⁶⁸ Súdny dvor následne pristupuje k testu proporcionality, nakoľko sa nejedná o absolútne práva.⁶⁹ V rámci toho upozorňuje súd na legálnosť zverejňovania a vo vzťahu k čl. 7 a 8 nezhladáva porušenie, nakoľko údaje s ktorými sa narába sú bezpro-

⁶³ Bod 21 Rozhodnutia.

⁶⁴ Bod 23 a 24 Rozhodnutia.

⁶⁵ Bod 29 a 30 Rozhodnutia.

⁶⁶ Bod 39 Rozhodnutia.

⁶⁷ Bod 40 a 41 Rozhodnutia.

⁶⁸ Bod 42 a 44 Rozhodnutia.

⁶⁹ Bod 46 a násl.

stredne potrebné k naplneniu účelu zákona.⁷⁰ Podľa Súdneho dvora tiež k tomuto narábaniu dochádza podľa pravidiel stanovených GDPR.⁷¹ Súdny dvor dochádza prostredníctvom teleologického výkladu k záveru, že obecné sprístupnenie údajov je vhodným postupom, nakoľko cieľom smernice je vytvorenie transparentného prostredia a budovanie dôvery vo finančné trhy, čo sú ciele plnené obecný zverejnením.⁷² Ako posledné, Súdny dvor poukazuje na možnosť obmedzenia prístupu prostredníctvom registrácie⁷³ alebo stanovenia výnimiek pre „výnimočné okolnosti“, ktorých definícia tvorí jednu z otázok, u čoho Súdny dvor poznamenáva, že sa jedná o otázku pre národného zákonodarcu.⁷⁴

Autor: AK

PRÁVO NA INFORMACE O PŘÍJEMCÍCH OSOBNÍCH ÚDAJŮ ČI TOLIKO KATEGORIÍCH PŘÍJEMCŮ?

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-154/21

Datum: 12. 1. 2023

Dostupnost: curia.europa.eu

Souvislost s: C-487/2021

Původní spor začal v roce 2019, když se RW obrátil na Österreichische Post (dále jen jako „žalovaná“) s žádostí dle čl. 15 GDPR o přístup ke zpracovávaným osobním údajům a, v případě sdělení těchto údajů třetím osobám, také k totožnosti příjemců těchto údajů.⁷⁵ Žalovaná odpověděla v omezeném rozsahu s odkazem na internetové stránky, totožnost konkrétních příjemců dat však nevydala.⁷⁶

⁷⁰ Bod 52 Rozhodnutí.

⁷¹ Bod 53 Rozhodnutí.

⁷² Bod 58 a 67 Rozhodnutí.

⁷³ Bod 80 Rozhodnutí.

⁷⁴ Bod 86 a násl. Rozhodnutí.

⁷⁵ Bod 17 anotovaného rozhodnutí.

⁷⁶ Bod 18 anotovaného rozhodnutí.

RW v reakci podal žalobu k rakouským soudům, aby byla žalovaná povinována vydat totožnost příjemců zpřístupněných osobních údajů. Žalovaná v průběhu řízení RW informovala o kategoriích příjemců osobních údajů, kvůli čemuž soudy první a druhé instance žalobu zamítly. RW se tak obrátil na rakouský Nejvyšší soud, který řízení přerušil a položil Soudnímu dvoru předběžnou otázku ohledně výkladu čl. 15 odst. 1 písm. c) a čl. 14 písm. e) GDPR, tedy zda tyto musí být vykládány tak, „že právo na přístup je omezeno na informace o kategoriích příjemců, pokud konkrétní příjemci nejsou v době zamýšleného sdělení ještě známi, ale že se nutně musí vztahovat i na informace o příjemcích těchto informací, pokud již byly údaje sděleny?“^{77,78}

Soudní dvůr uznal, že zatímco textace čl. 14 odst. 1 písm. e) neumožňuje stanovit prioritu mezi pojmy „příjemci“ a „kategorie příjemců“, v souladu se zásadou transparentnosti a oproti čl. 13 a 14 zakládá čl. 15 subjektu údajů skutečné právo na přístup v kontextu zpracovávaných osobních údajů, což mj. znamená, že „subjekt údajů musí mít na výběr, zda chce získat informace pokud možno o konkrétních příjemcích, kterým byly nebo budou uvedené údaje zpřístupněny, nebo informace o kategoriích příjemců.“⁷⁹ Navíc, jak Soudní dvůr již v minulosti judikoval, právo podle čl. 15 musí subjektu údajů nabízet možnost ověřit jak správnost osobních údajů, tak i zákonnost jejich zpracování, zejména pak zda byly zpřístupněny oprávněným příjemcům.^{80,81} Toto právo je efektivně základem řady dalších práv vyplývajících z GDPR (mj. právo na opravu, výmaz či omezení zpracování) a pro jejich

⁷⁷ Článek 14 odst. 1 písm. e) GDPR stanovuje: „Jestliže osobní údaje nebyly získány od subjektu údajů, poskytne správce subjektu údajů informace o případných příjemcích nebo kategoriích příjemců osobních údajů.“

Článek 15 odst. 1 písm. c) GDPR stanovuje: „Subjekt údajů má právo získat od správce potvrzení, zda osobní údaje, které se ho týkají, jsou či nejsou zpracovávány, a pokud je tomu tak, má právo získat přístup k těmto osobním údajům a k následujícím informacím – příjemci nebo kategorie příjemců, kterým osobní údaje byly nebo budou zpřístupněny, zejména příjemci ve třetích zemích nebo v mezinárodních organizacích“

⁷⁸ Body 22-27 anotovaného rozhodnutí.

⁷⁹ Body 30-36 anotovaného rozhodnutí.

⁸⁰ Viz rozsudky ze dne 17. července 2014, YS a další, C-141/12 a C-372/12, EU:C:2014:2081, bod 44, jakož i ze dne 20. prosince 2017, Nowak, C-434/16, EU:C:2017:994, bod 57, a rozsudek ze dne 7. května 2009, Rijkeboer, C-553/07, EU:C:2009:293, bod 49.

⁸¹ Bod 37 anotovaného rozhodnutí.

dosažení je pak nutné, aby měl subjekt údajů právo na sdělení totožnosti konkrétních příjemců osobních údajů.⁸²

Soudní dvůr na základě této argumentace uzavřel, že právo subjektu údajů na přístup k osobním údajům, které se ho týkají podle čl. 15 odst. 1, zakládá povinnost správce sdělit tomuto subjektu totožnost konkrétních příjemců, ledaže je nemožné je identifikovat či správce doloží, že žádosti subjektu údajů jsou zjevně nedůvodné či nepřiměřené.⁸³

Autor: JV

PROCESNÍ KOLIZE OBČANSKOPRÁVNÍ A SPRÁVNĚPRÁVNÍ OCHRANY PRÁV VYPLÝVAJÍCÍCH Z GDPR

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-132/21

Datum: 12. 1. 2023

Dostupnost: curia.europa.eu

Pan BE žádal o audiozáznam zasedání valné hromady akciové společnosti, již je akcionářem, společnost mu však vyhověla pouze částečně a poskytla mu prostříhaný záznam, na kterém byly patrné toliko jeho vstupy (konkrétně otázky), nikoliv však reakce.⁸⁴ Obrátil se tak na maďarský Národní úřad pro ochranu údajů a svobodu informací s tím, že společnost porušila GDPR a měla by být povinována vydat daný záznam, dozorový úřad však jeho žádost zamítl.⁸⁵ V reakci na to BE podal dvě žaloby, jednu namířenou proti rozhodnutí úřadu a druhou k civilnímu soudu podle čl. 79 odst. 1 GDPR proti rozhodnutí správce údajů. Druhé žalobě již soud vyhověl z důvodu, že správce porušil právo BE na přístup k osobním údajům.⁸⁶

Dané rozštěpení kauz, a konkrétně vyhovění žalobě v občanskoprávním řízení, však představovalo procesní oříšek, který zarazil i předkládající soud

⁸² Body 38 a 39 anotovaného rozhodnutí.

⁸³ Bod 51 anotovaného rozhodnutí.

⁸⁴ Body 11 a 12 anotovaného rozhodnutí.

⁸⁵ Bod 13 anotovaného rozhodnutí.

⁸⁶ Body 14-16 anotovaného rozhodnutí.

(který rozhodoval správněprávní část sporu), neboť stál před otázkou sladění posouzení legality rozhodnutí správce údajů civilním soudem se správním řízením a zejména, zda má jeden procesní prostředek závaznost či přednost před druhým.⁸⁷ Rozhodl se tak řízení přerušit a položil Soudnímu dvoru předběžnou otázku, zda prostředek správní ochrany upravený v článku 77 GDPR je prostředkem pro uplatnění práv vyplývajících z veřejného práva a prostředek soudní ochrany v článku 79 GDPR zase ze soukromého práva.⁸⁸ Na to pak ještě navázal další otázkou ohledně přednosti jednotlivých řízení, konkrétně zda mají být jednotlivá řízení na sobě plně nezávislá, či by mělo mít rozhodnutí dozorového úřadu přednost (v kontextu čl. 51 odst. 1 a čl. 58 odst. 2 písm. b) a d) GDPR).⁸⁹

Soudní dvůr v první řadě překročil kvůli pochybnostem Evropské komise k přeformulování otázek.^{90, 91} K věci samotné pak Soudní dvůr uvádí, že všechny prostředky z článků 77, 78 a 79 musí být uplatnitelné, aniž by byly dotčeny prostředky ostatní.⁹² Ze znění těchto ustanovení je pak patrné, že nezakládají přednostní ani výlučnou příslušnost, ni pravidlo přednostního posouzení úřadem či soudem.⁹³ Oproti situaci, kdy je jedna věc předložena dozorovým úřadům či soudům několika členských států (a kdy normotvůrce výslovně upravuje mechanismy spolupráce aj.), je tak v souladu se zásadou procesní autonomie, aby si každý stát upravil procesní prostředky, které mohou existovat zároveň a nezávisle na sobě, tak, aby byla zajištěna vysoká úroveň ochrany práv vyplývajících z unijního řádu.⁹⁴ Existence více nezávislých paralelních procesů je navíc v souladu s posílením pozice sub-

⁸⁷ Body 16-18 anotovaného rozhodnutí.

⁸⁸ Body 19-22 anotovaného rozhodnutí.

⁸⁹ Bod 22 anotovaného rozhodnutí.

⁹⁰ „Zda čl. 77 odst. 1, čl. 78 odst. 1 a čl. 79 odst. 1 nařízení 2016/679, musí být ve světle článku 47 Listiny základních práv (dále jen „Listina“), vykládány v tom smyslu, že procesní prostředky zakotvené v uvedených čl. 77 odst. 1 a čl. 78 odst. 1 a dále v čl. 79 odst. 1, mohou být uplatněny zároveň a nezávisle, nebo zda má jeden z nich přednost.“

⁹¹ Body 23-31 anotovaného rozhodnutí.

⁹² Body 32-35 anotovaného rozhodnutí.

⁹³ Bod 35 anotovaného rozhodnutí.

⁹⁴ Body 37-47 anotovaného rozhodnutí.

jektu údajů i plného soudního přezkumu, tato pravidla však nesmí ohrozit užitečný účinek a efektivní ochranu zaručenou GDPR.^{95,96}

V předkládané věci jsou jednotlivá řízení koncipována jako na sobě právně nezávislá, avšak vázaná jedním skutkovým stavem, což nevylučuje možnost navzájem si odporujících rozhodnutí.⁹⁷ Takový stav by však vedl k narušení právní jistoty a oslabení ochrany práv GDPR stanovených.⁹⁸ Soudní dvůr tak uzavřel, že instituty ochrany práv zakotvených články 77, 78 a 79 GDPR umožňují jejich souběžné a nezávislé využití, ale je na členských státech, aby toto procesní nastavení neohrozilo účinnost ochrany práv zaručených GDPR, soudržné a jednotné uplatňování jeho ustanovení či právo na účinný prostředek nápravy před soudem ve smyslu čl. 47 Listiny základních práv.

Autor: JV

STŘET ZÁJMŮ U POVĚŘENCE PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Soud: Soudní dvůr Evropské unie
Věc: C-453/21
Datum: 9. 2. 2023
Dostupnost: curia.europa.eu

Pan FC u společnosti X-FAB vykonával funkci předsedy podnikové rady. V červnu 2015 byl jmenován pověřencem pro ochranu osobních údajů. V prosinci 2017 byl s okamžitým účinkem odvolán pro střet zájmů na základě neslučitelnosti funkce předsedy podnikové rady a pověřence. To bylo následně dopisy zopakováno v květnu 2018 v souladu s čl. 38 GDPR, které

⁹⁵ Body 43-48 anotovaného rozhodnutí.

⁹⁶ V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 14. července 2022, EPIC Financial Consulting, C-274/21 a C-275/21, EU:C:2022:565, bod 73 a citovaná judikatura.

⁹⁷ Body 52 a 53 anotovaného rozhodnutí.

⁹⁸ Body 54-57 anotovaného rozhodnutí.

se mezitím stalo použitelným.⁹⁹ Pan FC podal žalobu na určení, že je stále pověřencem společnosti X-FAB.

Soud prvního stupně a odvolací soud žalobě podané FC vyhověly. Společnost X-FAB se dovolala k soudu Bundesarbeitsgericht (Spolkový pracovní právní soud v Německu), který předložil předběžné otázky na výklad čl. 38 GDPR.¹⁰⁰

Výklad Soudního dvora se týkal především druhé věty daného ustanovení GDPR, ve které stojí, že pověřenec "[v] souvislosti s plněním svých úkolů není správcem nebo zpracovatelem propuštěn ani sankcionován." Nejprve se zabýval tím, zda je přípustná odlišná vnitrostátní právní úprava odvolání pověřence. Soudní dvůr zde navázal na svou nedávnou judikaturu,¹⁰¹ kde dovodil, že pověřenec musí být chráněn před jakýmkoliv rozhodnutím, kterým by byl ukončen výkon jeho funkce, které by mu způsobovalo újmu, nebo které by představovalo sankci. Tento výklad je přitom potvrzen kontextem, do něhož uvedené ustanovení zapadá, a zejména právním základem, na jehož základě unijní normotvůrce GDPR přijal.¹⁰² Tudíž stanovení pravidel o ochraně pověřence zaměstnaného správcem nebo zpracovatelem před odvoláním spadá pod ochranu fyzických osob při zpracování osobních údajů pouze v rozsahu, v němž taková pravidla směřují k zachování funkční nezávislosti pověřence.¹⁰³ Z toho vyplývá, že členský stát může stanovit zvláštní ochranná ustanovení v oblasti odvolávání pověřence, pokud tato ustanovení neohrozí dosažení cílů GDPR.¹⁰⁴ Příkladem ochrana pověřence, která by bránila jakémukoli odvolání pověřence v případě, že by již nemohl plnit své povinnosti a úkoly nezávislým způsobem z důvodu střetu zájmů, by ohrozila dosažení tohoto cíle.¹⁰⁵

⁹⁹ Viz bod 13 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁰ Viz bod 15 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰¹ Rozsudek CJEU ze dne 22. června 2022 ve věci Leistritz, C-534/20, EU:C:2022:495 a zde citovaná rozhodnutí.

¹⁰² Viz bod 28 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰³ Viz bod 30 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁴ Viz bod 32 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁵ Viz bod 34 anotovaného rozhodnutí.

Dále Soudní dvůr pojednával o tom, za jakých podmínek lze konstatovat existenci „střetu zájmů“ ve smyslu čl. 38 odst. 6 GDPR.¹⁰⁶ GDPR nestanoví zásadní neslučitelnost výkonu funkce pověřence s výkonem jiných funkcí u správce nebo zpracovatele.¹⁰⁷ Ovšem v souladu s cílem sledovaným čl. 38 odst. 6 GDPR nelze pověřenci svěřit plnění úkolů nebo povinností, které by mohly narušit plnění povinností, které plní jako pověřenec.¹⁰⁸ Z toho zejména vyplývá, že pověřenec nemůže plnit úkoly nebo povinnosti, které by ho vedly k určování účelů a prostředků zpracování osobních údajů.¹⁰⁹ Určení existence střetu zájmů pak musí být provedeno případ od případu s přihlédnutím k organizační struktuře podniku a případných vnitřních pravidel.¹¹⁰

Soudní dvůr tak poskytl další významné vodítko pro roli pověřence a zachování jeho specifického postavení v rámci organizačních struktur správce.

Autor: FK

POVINNOST ZOHLEDNIT ZÁJMY SUBJEKTŮ ÚDAJŮ V SOUVISLOSTI S DOKAZOVÁNÍM V OBČANSKOPRÁVNÍM ŘÍZENÍ

Soud: Soudní dvůr Evropské unie
Věc: C-268/21
Datum: 2. 3. 2023
Dostupnost: curia.europa.eu

Společnost Norra Stockholm Bygg AB (dále jen „Fastec“) postavila budovu pro společnost Per Nycander AB (dále jen „Nycander“). Pro vedení elektro-

¹⁰⁶ Viz bod 38 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁷ Viz bod 40 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁸ Viz bod 41 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁹ Viz bod 44 anotovaného rozhodnutí.

¹¹⁰ Viz bod 45 anotovaného rozhodnutí.

nické evidence zaměstnanců pracujících na dané stavbě byla společností Fastec zmocněna společnost Entral AB.¹¹¹

Fastec se žalobou k soudu prvního stupně domáhala zaplacení dlužné částky po Nycander. Nycander tento požadavek rozporovala.¹¹² Navrhla proto soudu, aby bylo Entral AB nařízeno předložit evidenci zaměstnanců Fastec jako důkaz.¹¹³ Tento návrh Fastec odmítl pro rozpor s čl. 5 odst. 1 písm. b) GDPR.¹¹⁴ Soud prvního stupně Entral AB nařídil evidenci předložit,¹¹⁵ odvolací soud toto rozhodnutí potvrdil. Fastec podala dovolání ke švédskému Nejvyššímu soudu.¹¹⁶

Nejvyšší soud řízení přerušil a podal k Soudnímu dvoru dvě předběžné otázky. Nejprve se ptal, zda se ustanovení čl. 6 odst. 3 a 4 GDPR aplikují na situaci, kdy má být v občanskoprávním řízení jako důkaz předložena evidence zaměstnanců obsahující osobní údaje třetích osob, jež byly shromážděny za účelem daňové kontroly.¹¹⁷ Pokud by odpověď na první otázku byla kladná, tak se soud táže, zda ustanovení čl. 5 a 6 GDPR ukládají soudu povinnost zohlednit zájmy subjektů údajů. A pokud ano, zda unijní právo či GDPR stanovuje nějaké zvláštní požadavky.¹¹⁸

K první předběžné otázce Soudní dvůr dovodil, že se předmětná ustanovení na danou situaci aplikují,¹¹⁹ jelikož je účel, kterému slouží zpracování údajů v řízení před soudem prvního stupně, odlišný od účelu, pro který

¹¹¹ Bod 15 anotovaného rozhodnutí.

¹¹² Bod 16 anotovaného rozhodnutí. Společnost Nycander argumentovala tím, že skutečný počet hodin odpracovaný zaměstnanci Fastec je nižší, než uvádějí.

¹¹³ Bod 17 anotovaného rozhodnutí. Evidence měla sloužit jako důkaz uvádějící skutečný počet hodin, jež zaměstnanci Fastec odpracovali. Měla být předložena v zásadě v nezměněné podobě, nebo se zakrytými národními identifikačními čísly dotyčných osob.

¹¹⁴ Bod 18 anotovaného rozhodnutí. Rozpor Fastec shledává v tom, že takové zpřístupnění údajů soudem není v souladu s účelem, za kterým byly osobní údaje v něm obsažené shromážděny. Tím je daňová kontrola činnosti společnosti švédskou finanční správou.

¹¹⁵ Soud nařídil předložit evidenci pouze těch zaměstnanců, kteří v předmětném období pracovali na dané stavbě.

¹¹⁶ Body 19 a 20 anotovaného rozhodnutí.

¹¹⁷ Body 24 a 25 anotovaného rozhodnutí.

¹¹⁸ Body 24 a 42 anotovaného rozhodnutí.

¹¹⁹ Bod 41 anotovaného rozhodnutí.

byly shromážděny.¹²⁰ Dané zpracování proto musí 1) mít základ ve vnitrostátním právu¹²¹, 2) představovat nutné a přiměřené opatření v demokratické společnosti¹²² a 3) chránit nezávislost soudnictví a soudních řízení¹²³, anebo zajišťovat vymáhání občanskoprávních nároků.¹²⁴ Zda jsou tyto podmínky splněny musí dle Soudního dvora posoudit Nejvyšší soud.¹²⁵

K druhé předběžné otázce Soudní dvůr stanovil, že pro výkon práva na účinnou soudní ochranu a práva na spravedlivý proces je třeba, aby měl jednotlivec přístup k nezbytným důkazům. Tyto důkazy však mohou obsahovat osobní údaje třetích osob.¹²⁶ Aby zpracování údajů bylo zákonné, musí soud zohlednit dotčené protichůdné zájmy subjektů údajů, než nařídí předložení předmětných důkazů.¹²⁷ Vyvážení těchto zájmů se může lišit dle okolností případu a druhu řízení.¹²⁸ Zároveň je třeba zohlednit požadavky vyplývající ze zásad proporcionality¹²⁹ a minimalizace.¹³⁰

Autor: VJ

¹²⁰ Bod 36 anotovaného rozhodnutí.

¹²¹ Ve smyslu čl. 6 odst. 1 písm. e) GDPR ve spojení s čl. 6 odst. 3 GDPR. Základ zde představuje kapitola 38 švédského občanského soudního řádu (označován jako „RB“), viz bod 38 anotovaného rozhodnutí. Zda se jedná o vnitrostátní právo hmotné, či procesní, nehraje roli, jelikož ustanovení čl. 6 odst. 3 písm. b) a odst. 4 GDPR mezi nimi nerozlišuje, viz bod 40 anotovaného rozhodnutí.

¹²² Ve smyslu čl. 6 odst. 4 GDPR.

¹²³ Ve smyslu čl. 23 odst. 1 GDPR. Dle soudu tento cíl skýtá jak ochranu výkonu spravedlnosti před vnitřními i vnějšími vlivy, tak řádný výkon spravedlnosti. Viz bod 38 anotovaného rozhodnutí.

¹²⁴ Body 37 a 38 anotovaného rozhodnutí.

¹²⁵ Bod 39 anotovaného rozhodnutí.

¹²⁶ Bod 53 anotovaného rozhodnutí.

¹²⁷ Body 46 a 59 anotovaného rozhodnutí.

¹²⁸ Body 47 a 59 anotovaného rozhodnutí.

¹²⁹ Body 49 a 59 anotovaného rozhodnutí. Zásada proporcionality se uplatní, protože právo na ochranu osobních údajů není právem absolutním, viz bod 4 odůvodnění GDPR.

¹³⁰ Body 54 a 59 anotovaného rozhodnutí. Dle zásady minimalizace přísluší vnitrostátnímu soudu povinnost určit, zda je zpřístupnění osobních údajů 1) přiměřené, 2) schopné dosáhnout cíle stanoveného vnitrostátním právem, a 3) omezené pouze na rozsah nezbytný pro účel jejich zpracování (jinými slovy, zda cíle nelze dosáhnout způsobem, který představuje méně závažné porušení ochrany osobních údajů velkého počtu třetích osob, např. výsledkem vybraných svědků), viz body 54 a 55 anotovaného rozhodnutí.

SOULAD PUBLIKACE OSOBNÍCH ÚDAJŮ NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH S RESPEKTEM K SOUKROMÍ

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Věc: L.B. v. Hungary, č. 36345/16

Datum: 9. 3. 2023

Dostupnost: hudoc.echr.coe.int

Maďarská Národní daňová a celní správa uveřejnila roku 2014 stěžovatelovy osobní údaje na svých webových stránkách v seznamu dlužníků s ohledem na to, že stěžovatel dlužil státu na daních více než 10 milionů forintů (cca 30 000 EUR), toto v souladu s platnou právní úpravou maďarského daňového řádu. Jednalo se o daňové identifikační číslo a adresa bydliště stěžovatele. Tyto informace byly dále roku 2016 použity internetovým médiem k vytvoření mapy neplatičů.¹³¹

V předchozím řízení rozhodl čtvrtý senát Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) pěti hlasy proti dvěma, že nedošlo k porušení článku 8 EÚLP¹³², když shledal, že za daných okolností případu nezatížilo zveřejnění osobních údajů stěžovatele jeho soukromý život podstatně více, než bylo nezbytné k prosazení legitimního zájmu státu. Dne 31. května 2021 byl případ na žádost stěžovatele postoupen Velkému senátu ESLP.¹³³

Stěžovatel se odvolával na čl. 8 EÚLP (Právo na respektování soukromého a rodinného života), který zní „1. Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydli a korespondence. 2. Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, ochrany pořádku a předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.“¹³⁴

¹³¹ Body 25–28 anotovaného rozhodnutí.

¹³² Evropská úmluva o lidských právech.

¹³³ Bod 75 anotovaného rozhodnutí.

¹³⁴ Bod 77 anotovaného rozhodnutí.

V tomto případě se Velký senát ESLP věnoval zejména otázce zásahu do stěžovatelova práva z hlediska nezbytnosti pro demokratickou společnost.¹³⁵ Konkrétně se jednalo zejména o zveřejňování adres bydliště uvedených neplatičů a proporcionalita takového zásahu s ohledem na zamýšlený účinek tohoto uveřejnění, který měl být dle maďarského parlamentu odstrašující. Dle Velkého senátu ESLP nebylo prokázáno, že by byl zohledněn dopad režimu zveřejňování podle maďarského daňového řádu na právo na soukromí, a zejména riziko zneužití adresy bydliště daňového dlužníka jinými osobami z řad veřejnosti. Rovněž nebyl zohledněn potenciální dosah média použitého k šíření dotčených informací, konkrétně skutečnost, že zveřejnění osobních údajů na internetových stránkách finančního úřadu znamená, že bez ohledu na motivy získání přístupu k informacím má kdokoli na celém světě, kdo má přístup k internetu, rovněž neomezený přístup k informacím o jménu i adrese bydliště každého daňového dlužníka uvedeného v seznamu, přičemž riziko opětovného zveřejnění je přirozeným, pravděpodobným a předvídatelným důsledkem původního zveřejnění.¹³⁶

Vzhledem k systematickému zveřejňování údajů o daňových poplatnících, které zahrnovalo adresy bydliště daňových poplatníků, nebyl Velký senát ESLP přesvědčen, že důvody, na které se maďarský zákonodárce odvolával při přijímání režimu zveřejňování, byly dostatečné k tomu, aby prokázaly, že zásah, který je předmětem stížnosti, byl "nezbytný v demokratické společnosti" a že orgány žalovaného státu dosáhly spravedlivé rovnováhy mezi dotčenými konkurujícími si zájmy. Velký senát ESLP proto shledal porušení stěžovatelova práva na respektování soukromého života dle čl. 8 EÚLP.¹³⁷

Autorka: TN

¹³⁵ Bod 115 a násl. anotovaného rozhodnutí.

¹³⁶ Body 132–135 anotovaného rozhodnutí.

¹³⁷ Body 139 a 140 anotovaného rozhodnutí.

ZPRACOVÁNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ PŘI ONLINE VÝUCE (PODMÍNKY ČL. 88 GDPR)

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-34/21

Datum: 30. 3. 2023

Dostupnost: curia.europa.eu

V roce 2020 ministr školství a kultury německé spolkové země Hesensko stanovil formální rámec výuky během pandemie covid-19. Součástí tohoto rámce byla možnost žáků se účastnit na výuce prostřednictvím videokonference, pokud nebyla možná jejich osobní přítomnost. Taková forma výuky byla podmíněna souhlasem zletilého studenta nebo souhlasem zákonného zástupce u nezletilých studentů. Oproti tomu požadavek souhlasu učitelů s účastí na této formě výuky nebyl požadován.¹³⁸

Zdůvodněním pro absenci požadavku souhlasů u učitele byla ustanovení hesenského zákona o ochraně osobních údajů a spolkového zákona o ochraně osobních údajů, které umožňovaly zpracování osobních údajů zaměstnanců škol kvůli nutnosti takového zpracování pro plnění jejich povinností z pracovního poměru.¹³⁹ Tato ustanovení byla přijata ve formě zpřesnění zpracování osobních údajů zaměstnanců předpokládaných GDPR v článku 88. Rada pro zaměstnance školství v Hesensku pro tuto absenci souhlasu podala žalobu ve správním soudnictví, která vyústila v předložení dvou předběžných otázek.

Těmito otázkami jsou:

- Je nutné, aby konkretizační předpis podle čl. 88 odst. 1 GDPR splňoval podmínky v čl. 88 odst. 2 GDPR?
- Pokud vnitrostátní norma nesplňuje podmínky čl. 88 odst. 2 GDPR, může být i přesto použitelná?

¹³⁸ Body 14 a 15 anotovaného rozhodnutí.

¹³⁹ § 23 hesenského zákona o ochraně osobních údajů a § 86 spolkového zákona o ochraně osobních údajů.

Soudní dvůr nejdříve zdůraznil, že ustanovení čl. 88 GDPR se uplatní i na zaměstnance ve veřejném sektoru vzhledem k autonomnímu výkladu evropského práva.¹⁴⁰

K samotným otázkám se pak Soudní dvůr vyjádřil tak, že pro přijetí konkretizačních norem podle čl. 88 odst. 1 GDPR existují 3 podmínky. První podmínkou je skutečná konkretizace reflektující specifika určitého sektoru, ve kterém zaměstnanci působí, nejen zopakování obecných požadavků GDPR.¹⁴¹ Další dvě podmínky vychází z čl. 88 odst. 2 GDPR a sice, že konkretizační předpisy musí směřovat k ochraně práv a svobod zaměstnanců, tedy ne ke zhoršení standardu přiznaného GDPR, a zároveň musí být přijata opatření zajišťující proporcionalitu těchto opatření.¹⁴² Pokud tedy podmínky podle čl. 88 odst. 2 společně s podmínkou skutečné konkretizace nejsou splněny nemůže jít o konkretizační normu podle tohoto článku GDPR.

K druhé otázce Soudní dvůr připomněl aplikační přednost evropského práva, která by za nesplnění podmínek z čl. 88 odst. 2 vedla k nemožnosti aplikovat tento nepravý konkretizační předpis.

Přestože Soudní dvůr zdůraznil, že konkrétní posouzení naplnění podmínek pro přijetí konkretizační normy je na vnitrostátním soudě, též naznačil, že posuzovaná ustanovení spolkového a hesenského zákona mají atributy pouhého opakování obecných podmínek z GDPR a neměla by se proto aplikovat.¹⁴³

Autor: ME

PORUŠENÍ GDPR JAKOŽTO VZNIK ÚJMY

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-300/21

Datum: 4. 5. 2023

Dostupnost: curia.europa.eu

¹⁴⁰ Body 44 a 45 anotovaného rozhodnutí.

¹⁴¹ Bod 74 anotovaného rozhodnutí.

¹⁴² Bod 64 anotovaného rozhodnutí.

¹⁴³ Body 80 a 81 anotovaného rozhodnutí.

Österreichische Post zpracovávala údaje o politických preferencích rakouských obyvatel, a to na základě statistické explorace. Jeden ze subjektů údajů, který ke zpracování neudělil souhlas, se cítil dotčen, protože mu byla daným způsobem přisouzena spřízněnost s určitou politickou stranou.^{144,145} V této souvislosti žaloval Österreichische Post na zaplacení nehmotné újmy.

Předmětný spor byl řešen před rakouskými soudy. V rámci jeho řešení vyvstaly předběžné otázky týkající se náhrady újmy v důsledku porušení GDPR¹⁴⁶.¹⁴⁷ Těmi se v anotovaném rozsudku zabýval Soudní dvůr. Podstatou předběžných otázek bylo, zda k přiznání práva na náhradu újmy postačuje pouhé porušení GDPR.¹⁴⁸ Dále se Soudní dvůr zabýval tím, zda právo na náhradu nehmotné újmy dle GDPR brání aplikaci vnitrostátních pravidel podmiňujících náhradu tím, že újma dosáhla určité míry.¹⁴⁹ Nakonec Soudní dvůr rozebral, zda se pro určení výše náhrady újmy použijí vnitrostátní předpisy (za dodržení zásady rovnocennosti a efektivity).¹⁵⁰

Povinnost nahradit újmu související s porušením pravidel o zpracování osobních údajů je definována v čl. 82 odst. 1 GDPR. Doslova je stanoveno, že: „*Kdokoli, kdo v důsledku porušení tohoto nařízení utrpěl hmotnou či nehmotnou újmu, má právo obdržet od správce nebo zpracovatele náhradu utrpěné újmy.*“

Soudní dvůr uvedl, že pro vznik náhrady újmy je potřeba naplnění tří kumulativních podmínek: i) porušení GDPR, ii) vznik újmy a iii) kauzální nexus mezi porušením a újmou.¹⁵¹ Proto dovodil, že pouhé porušení GDPR

¹⁴⁴ V tomto případě nebyly údaje předány dalším osobám.

¹⁴⁵ Body 11 a 12 anotovaného rozsudku.

¹⁴⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

¹⁴⁷ Bod 20 anotovaného rozsudku.

¹⁴⁸ Bod 28 anotovaného rozsudku.

¹⁴⁹ Bod 43 anotovaného rozsudku.

¹⁵⁰ Bod 52 a násl. anotovaného rozsudku.

¹⁵¹ Bod 32 anotovaného rozsudku.

není dostatečným podkladem pro přiznání práva na náhradu újmy.¹⁵² Dále popsal, že pojem újma není spojován s odkazem na vnitrostátní právo a musí být vykládán jednotně a autonomně v rámci unijního práva.¹⁵³ Přiznání práva na náhradu újmy tedy nemůže být, na základě vnitrostátních předpisů, navázáno na dosažení určité míry.¹⁵⁴ GDPR nestanovuje pravidla pro vyčíslení výše náhrady újmy. Vzhledem k absenci této úpravy má být rozsah náhrady určen na základě práva členského státu.¹⁵⁵

Anotovaný rozsudek přináší dodatečný pohled na otázky náhrady újmy za porušení předpisů o zpracování osobních údajů, které vyvstaly např. v britském případě *Lloyd v Google*. V teoretické rovině Soudní dvůr pro přiznání práva na náhradu újmy jasně uvedl nutnost naplnění tří kumulativních podmínek. Zůstává však otázkou, zda v praxi naplnění první podmínky automaticky (nebo alespoň ve většině případů) neimplikuje i naplnění zbylých podmínek, např. v souvislosti s omezením svobody vůle dotčeného subjektu údajů ohledně jeho možnosti nakládání s předmětnými daty.

Autor: JS

ODPOVĚDNOST SPRÁVCE V PŘÍPADĚ NEDŮSLEDNÉHO SPLNĚNÍ POVINNOSTÍ PODLE ČL. 26 A 30 NAŘÍZENÍ GDPR

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-60/22

Datum: 4. 5. 2023

Dostupnost: curia.europa.eu

Žalobci byla německým Spolkovým úřadem zamítnuta jeho žádost o mezinárodní ochranu.¹⁵⁶ Spolkový úřad při zamítnutí žádosti vycházel z elektronického spisu „MARIS“ (dále jen „elektronický spis“), který obsahoval

¹⁵² Bod 42 anotovaného rozsudku.

¹⁵³ Body 30 a 44 anotovaného rozsudku.

¹⁵⁴ Bod 51 anotovaného rozsudku.

¹⁵⁵ Viz body 52-29 anotovaného rozsudku.

¹⁵⁶ Bod č. 27 anotovaného rozhodnutí.

osobní údaje o žalobci v daném řízení.¹⁵⁷ Žalobce proti rozhodnutí úřadu podal žalobu k německému správnímu soudu, jemuž byl následně elektronický spis zaslán v rámci společného postupu podle čl. 26 Nařízení GDPR¹⁵⁸ prostřednictvím elektronické soudní a správní poštovní schránky spravované veřejným subjektem, jež je součástí moci výkonné.¹⁵⁹

Dle německého soudu však Spolkový úřad nepředložil úplný záznam o činnostech zpracování týkající se daného spisu, a proto bylo jednání úřadu v rozporu s Nařízením GDPR, přesněji se zásadami zpracování osobních údajů dle čl. 5 odst. 1¹⁶⁰ ve spojení s čl. 26¹⁶¹ a čl. 30¹⁶² daného nařízení.¹⁶³ Německý soud se proto rozhodl obrátit se v dané věci na Soudní dvůr EU s žádostí o zodpovězení předběžných otázek. Primární byla otázka, zda má chybějící nebo neúplné plnění povinností¹⁶⁴ odpovědnosti správce za následek protiprávnost zpracování údajů, a tudíž může subjekt údajů žádat výmaz těchto údajů v souladu čl. 17 odst. 1 písm. d) Nařízení GDPR¹⁶⁵ nebo omezení jejich zpracování podle čl. 18 odst. 1 písm. b) Nařízení GDPR?^{166,167}

Soudní dvůr v případě této otázky konstatoval, že nesplnění povinnosti podle čl. 26 nebo 30 Nařízení GDPR ze strany správce nepředstavuje pro-

¹⁵⁷ Bod č. 28 anotovaného rozhodnutí.

¹⁵⁸ Celým názvem Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES.

¹⁵⁹ Bod č. 29 anotovaného rozhodnutí.

¹⁶⁰ Čl. 5 odst. 1 Nařízení GDPR stanovuje obecné zásady pro zpracování osobních údajů, mezi které mimo jiné patří jejich zpracování konkrétním, zákonným a transparentním způsobem (čl. 5 odst. 1 písm. a)).

¹⁶¹ Čl. 26 Nařízení GDPR ukládá, v případě dvou a více správců, povinnost mezi sebou uzavřít transparentní ujednání o společném postupu v rámci kterého mimo jiné vymezí úlohy společných správců, jejich vztahy a své podíly na odpovědnosti za povinnosti poskytovat informace uvedené v čl. 13 a 14 Nařízení GDPR.

¹⁶² Čl. 30 Nařízení GDPR stanovuje správci povinnost vést záznam o činnostech zpracování. Záznam dle daného článku obsahuje např. jméno a kontaktní údaje správce, účely zpracování, popis kategorie subjektů údajů a osobních údajů, kategorie příjemců a další.

¹⁶³ Bod č. 32 a 33 anotovaného rozhodnutí.

¹⁶⁴ Např. neexistence ujednání o společném postupu dle čl. 26 GDPR nebo neexistence nebo nekompletnost o činnostech zpracování dle čl. 30 Nařízení GDPR.

¹⁶⁵ Čl. 17 odst. 1 písm. d) Nařízení GDPR dovoluje právo na výmaz, pokud byly dané osobní údaje zpracovány protiprávně.

tiprávní zpracování, které přiznává subjektu údajů právo na výmaz či omezení zpracování, jelikož takové porušení samo o sobě neznamena, že správce porušil zásadu odpovědnosti dle čl. 5 odst. 2, ve spojení s čl. 5 odst. 1 písm. a) a čl. 6 odst. 1 Nařízení GDPR.^{168,169}

Návazně se německý soud v žádost dotázal, zda má porušení čl. 5, 26 nebo 30 GDPR správcem za následek, že soud smí k daným osobním údajům přihlídnout pouze, pokud subjekt údajů s tímto použitím explicitně souhlasí.¹⁷⁰ K dané otázce Soudní dvůr dospěl k závěru, že v případě, že správce nesplnil povinnosti, které mu vyplývají z čl. 26 nebo 30 Nařízení GDPR není zákonnost zohlednění takových údajů vnitrostátním soudem podmíněna souhlasem subjektu údajů.¹⁷¹

Autorka: AKar

PRÁVO NA VYDÁNÍ KOPIE ZPRACOVÁVANÝCH OSOBNÍCH ÚDAJŮ PODLE ČL. 15 ODS. 3 GDPR

Soud: Soudní dvůr Evropské unie
Věc: C-487/2021
Datum: 4. 5. 2023
Dostupnost: curia.europa.eu
Souvislost s: C-154/21

Společnost CRIF jakožto poradenská agentura poskytuje na žádost klientů informace o solventnosti třetích osob, za kterýmžto účelem zpracovávala

¹⁶⁶ Čl. 18 odst. 1 písm. b) Nařízení GDPR stanovuje právo na omezení zpracování v případě, že je zpracování protiprávní a subjekt údajů odmítá výmaz a žádá místo toho pouze omezení jejich použití.

¹⁶⁷ Bod č. 38 anotovaného rozhodnutí.

¹⁶⁸ Čl. 6 odst. 1 Nařízení GDPR uvádí, že zpracování údajů je považováno za zákonné, pokud splňuje alespoň jednu z podmínek uvedených v tomto článku. Mezi tyto podmínky patří např. udělení souhlasu subjektu se zpracováním jeho osobních údajů pro konkrétní účel nebo nezbytnost zpracování pro splnění pro splnění úkolů ve veřejném zájmu nebo výkonu moci veřejné.

¹⁶⁹ Bod č. 61 až 69 anotovaného rozhodnutí.

¹⁷⁰ Bod č. 38 anotovaného rozhodnutí.

¹⁷¹ Bod č. 71 až 75 anotovaného rozhodnutí.

osobní údaje žalobce F. F.¹⁷² Ten v roce 2018 požádal o přístup ke zpracovávaným osobním údajům včetně e-mailů a výpisů z databází, společnost CRIF žádosti vyhověla, ovšem zpřístupnila pouze souhrnný seznam jeho zpracovávaných osobních údajů, nikoliv kopie všech dokumentů tyto údaje obsahující.¹⁷³

Žalobce v reakci podal stížnost k rakouskému úřadu pro ochranu osobních údajů (dále jen „DSB“), ten ji však zamítl.¹⁷⁴ Žalobce tak podal proti tomuto rozhodnutí žalobu k rakouskému Spolkovému správnímu soudu, který řízení přerušil a položil Soudnímu dvoru čtyři předběžné otázky týkající se výkladu zejména čl. 15 odst. 3 GDPR^{175,176}:

- Zahrnuje výraz „kopie“ pouze fotokopii apod., či je možné zahrnout i širší chápání tohoto pojmu (tedy např. opis či transkript)?
- Zahrnuje právo subjektu údajů na vydání kopie zpracovávaných údajů¹⁷⁷ i právo na vydání veškerých dokumentů, v nichž se dané údaje nacházejí (příp. databázi)?
- V případě negativní odpovědi na druhou otázku, může být ve světle související judikatury¹⁷⁸ a zásadami GDPR přesto v určitých situacích nezbytné subjektu údajů vydat rovněž úryvky z textu nebo celé dokumenty?
- Zahrnuje pojem „informace“ v případě elektronického podání subjektu údajů pouze zpracovávané osobní údaje podle čl. 15 odst. 3 GDPR, či např. i metadata?

¹⁷² Bod 9 anotovaného rozhodnutí.

¹⁷³ Body 10-12 anotovaného rozhodnutí.

¹⁷⁴ Body 12 a 13 anotovaného rozhodnutí.

¹⁷⁵ „Správce poskytne kopii zpracovávaných osobních údajů. Za další kopie na žádost subjektu údajů může správce účtovat přiměřený poplatek na základě administrativních nákladů. Jestliže subjekt údajů podává žádost v elektronické formě, poskytnou se informace v elektronické formě, která se běžně používá, pokud subjekt údajů nepožádá o jiný způsob.“

¹⁷⁶ Body 14-17 anotovaného rozhodnutí.

¹⁷⁷ Jednalo by se tedy o věrnou reprodukci osobních údajů, ke kterých musí být poskytnut přístup podle čl. 15 odst. 1 GDPR.

¹⁷⁸ Ve smyslu rozsudku Soudního dvora ze dne 20. prosince 2017, Nowak (C-434/16, EU:C:2017:994).

Soudní dvůr spojil první tři otázky, neboť je dle jeho názoru není možné vnímat odděleně.¹⁷⁹ Přestože soud uznal, že je nutné vykládat pojmy „osobní údaje“ i „kopie“ široce¹⁸⁰, a to zvláště v kontextu související judikatury¹⁸¹, což subjektu údajů přiznává právo na poskytnutí věrné reprodukce svých osobních údajů v širším smyslu, není možné výkladem samotného třetího odstavce článku 15 překročit rozsah práva založeného odstavcem prvním.¹⁸² Zatímco první odstavec definuje rozsah a předmět práva, třetí odstavec upřesňuje praktické podmínky pro splnění povinnosti správce, a nerozšiřuje tak smysl pojmu „kopie“ na dokument jako takový, ale pouze na osobní údaje, které obsahuje a které musí být úplné.¹⁸³ Tyto údaje však musí subjektu údajů umožnit ověření správnosti a zákonnosti zpracování daných osobních údajů, což si mj. žádá, aby byly dané údaje poskytovány stručně a srozumitelně.^{184,185} A tím pádem v situacích, kdy by samotné osobní údaje nebyly bez kontextu subjektu údajů srozumitelné, je předpokladem práva na získání věrné reprodukce zpracovávaných osobních údajů i právo získat kopii výpisů z dokumentů či celých dokumentů.¹⁸⁶ Soudní dvůr ovšem jedním dechem dodává, že je nezbytné zohlednit i případná dotčená práva a svobody jiných osob.¹⁸⁷

Ke čtvrté otázce již Soudní dvůr toliko dodal, že pojem „informace“ musí být vykládán v tom smyslu, že se vztahuje pouze na osobní údaje, jejichž kopii musí správce poskytnout podle první věty třetího odstavce.¹⁸⁸

Autor: JV

¹⁷⁹ Body 18 a 19 anotovaného rozhodnutí.

¹⁸⁰ Generální advokát v bodech 36 až 39 upozorňuje, že se široká definice „osobních údajů“ vztahuje i na veškeré informace ze zpracování osobních údajů vyplývající, viz bod 26 anotovaného rozhodnutí.

¹⁸¹ Viz rozsudek ze dne 20. prosince 2017, Nowak, C-434/16, EU:C:2017:994, bod 34.

¹⁸² Body 18-32 anotovaného rozhodnutí.

¹⁸³ Body 30-32 anotovaného rozhodnutí.

¹⁸⁴ Viz rozsudek ze dne 12. ledna 2023, Österreichische Post (Informace o příjemcích osobních údajů), C-154/21, EU:C:2023:3, bod 37 a citovaná judikatura.

¹⁸⁵ Body 34-38 anotovaného rozhodnutí.

¹⁸⁶ Body 41-43 anotovaného rozhodnutí.

¹⁸⁷ Body 43-45 anotovaného rozhodnutí.

¹⁸⁸ Body 46-53 anotovaného rozhodnutí.

3. INFORMACE VEŘEJNÉHO SEKTORU

PŘÍSTUP KE ZDRAVOTNICKÝM DATŮM Z REGISTRU NZIS

Soud: Ústavní soud
Věc: Pl.ÚS 25/21 (40/2023 Sb.)
Datum: 17. 1. 2023
Dostupnost: nalus.usoud.cz

Ústavní soud rozhodoval o případu týkajícího se práva na přístup k informacím podle zákona č. 106/1999 Sb. z Národního zdravotnického informačního systému ("NZIS"). Ústavní soud se v tomto kontextu zabýval návrhem Městského soudu v Praze na zrušení § 73 odst. 7 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, který uvádí, že se informace o údajích v NZIS poskytují pouze o struktuře dat. Na základě tohoto ustanovení pak bylo v původním případě odmítnuto poskytnutí statistických informací o ročním počtu úmrtí mezi lety 2014 až 2019. Navrhovatel pak argumentoval tím, že uvedené omezení práva na informace je protiústavní, protože se nevejde do žádného důvodu uvedeného v čl. 17 odst. 4 LZPS, který právo na informace umožňuje omezit.

Předmětem sporu byla otázka možnosti omezení práva na informace podle čl. 17 odst. 4 LZPS a zda se ustanovení § 73 odst. 7 zákona č. 372/2011 Sb. vejde do jeho aplikačního rozsahu.

Ústavní soud dospěl k závěru, že návrh na zrušení předmětného ustanovení není důvodný.¹⁸⁹ Samotná argumentace a její praktické dopady však směřují jinak, než by se mohlo na první pohled zdát. Ústavní soud předně připomíná, že pokud zásah do práv plynoucích z čl. 17 LZPS a čl. 10 odst. 1 Úmluvy nebude splňovat podmínky zde uvedené, tj. pokud nebude stanoven zákonem, nebude sledovat legitimní cíl zakotvený v těchto ustanoveních a současně nebude nezbytný v demokratické společnosti, aby těchto cílů dosáhl, pak půjde o porušení těchto článků.¹⁹⁰ Ústavní soud následně

¹⁸⁹ Bod 31 anotovaného rozhodnutí.

¹⁹⁰ Bod 36 anotovaného rozhodnutí.

odkazuje na svoji předchozí judikaturu (zejm. v podobě nálezu sp. zn. Pl. ÚS 2/10), který *pro futuro* stanovil postup pro situace obdobné s právě řešeným případem.¹⁹¹ Dle Ústavního soudu je třeba vycházet ze zásady, že „*informace se poskytují a každé případné omezení tohoto práva je pak nutné vykládat restriktivním způsobem*“, přičemž k omezení může dojít jen za podmínek stanovených v čl. 17 odst. 4 LZPS, tedy jen v případech stanovených zákonem a zároveň kdy je to nezbytné v demokratické společnosti pro ochranu jiných práv a hodnot.¹⁹² Ústavní soud pak zkoumá a hledá důvod, který by založil nezbytnost takové výluky (např. ochrana osobních údajů¹⁹³), ale nenachází je. Předmětné ustanovení tak nemůže založit legitimní základ pro odmítnutí žádosti o informace. Ústavní soud přezkoumávané ustanovení nezrušil, protože existuje jeho ústavně konformní výklad, který spočívá v korektní aplikaci § 12 zákona č. 106/1999 Sb.

Ústavní soud potvrdil, že zákonné výjimky pro poskytování informací musí korespondovat s požadavky čl. 17 odst. 4 LZPS a tím je zákonodárce omezen před účelovými zásahy do práva na informace.

Autor: JM

SVOBODNÝ PŘÍSTUP K PORODNICKÝM DATŮM

Soud: Ústavní soud
Věc: III. ÚS 836/21
Datum: 11. 4. 2023
Dostupnost: nalus.usoud.cz

Tomuto rozhodnutí ÚS je věnována mediální pozornost kvůli důležitosti rozhodnutí pro budoucí získávání zdravotnických dat nezdravotnickými subjekty, i kvůli datům samotným. Stěžovatelka A. Š. si vyžádala od Ústavu zdravotnických informací a statistiky („ÚZIS“) údaje o počtu porodů v letech 2014 a 2015, a spolu s názvem porodnice informace o počtu

¹⁹¹ Bod 40 anotovaného rozhodnutí.

¹⁹² Bod 42 anotovaného rozhodnutí.

¹⁹³ Bod 47 anotovaného rozhodnutí.

zdravotnických výkonů učiněných při porodu, příkladem provedení císařského řezu či nástřihu hráze, a navazující statistiky.¹⁹⁴

Vydání informací ÚZIS vyhověl částečně¹⁹⁵, zpřístupněním souhrnných dat za dané roky, bez uvedení porodnic.¹⁹⁶ Odkázal na zákon o zdravotních službách¹⁹⁷, který podle § 73 odst. 8 umožňuje získání dat pouze v podobě, ze které nelze určit konkrétní fyzickou nebo právnickou osobu. Stěžovatelka podala odvolání k Ministerstvu zdravotnictví.¹⁹⁸ Zamítavé rozhodnutí MZ napadla u Městského soudu v Praze, který žalobu také zamítl¹⁹⁹ s odůvodněním, že stěžovatelka má možnost údaje vyžádat u jednotlivých porodnic dle zákona o státní statistické službě.²⁰⁰ Stěžovatelka podala kasační stížnost na Nejvyšší správní soud²⁰¹, kde mimo jiné argumentovala, že samotný § 73 odst. 8 zákona o zdravotních službách je protiústavní a porušuje právo na informace garantované čl. 17 Listiny²⁰². Po opětovném zamítnutí²⁰³ podala stížnost k ÚS. Žádala i odstranění požadavku anonymizace právnických osob ze zákona o zdravotních službách.²⁰⁴

ÚS konstatoval, že omezit právo dle čl. 17 Listiny a dle § 12 informačního zákona²⁰⁵ lze jenom zákonem.²⁰⁶ Každé takové omezení je nutné vykládat restriktivně.²⁰⁷ ÚS se neztotožnil s výkladem, že název porodnic je dů-

¹⁹⁴ Bod 2 anotovaného rozhodnutí.

¹⁹⁵ Rozhodnutím ze dne 4. 5. 2017 č. j. UZIS/003773/2017.

¹⁹⁶ Bod 2 anotovaného rozhodnutí.

¹⁹⁷ Zákon č. 372/2011 Sb., zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování

¹⁹⁸ Bod 2 anotovaného rozhodnutí. Stížnost byla rozhodnuta dne 7. 6. 20217 čj. J. MZDR 26678/2017-2/PRO.

¹⁹⁹ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 6. 2019 č. j. 6 A 155/2017-61.

²⁰⁰ Městský soud v Praze odkazoval na § 17 odst. 2 Zákona č. 89/1995 Sb., zákon o státní statistické službě.

²⁰¹ Body 4–5 anotovaného rozhodnutí.

²⁰² Listina základních práv a svobod 2/1993 Sb.

²⁰³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2021 č.j. 3 As 232/2019-40

²⁰⁴ Bod 5 anotovaného rozhodnutí a následující.

²⁰⁵ Zákon č. 106/1999 Sb., zákon o svobodném přístupu k informacím.

²⁰⁶ Body 14–17 anotovaného rozhodnutí.

²⁰⁷ Bod 21 anotovaného rozhodnutí, s odvoláním na Nález Ústavního soudu ze dne 17. 1. 2023 sp. zn. Pl. ÚS 25/21.

věrná informace, kterou je potřeba chránit před zásahem do dobré pověsti.²⁰⁸ Soudy argumentovaly též možností dezinterpretace dat a dalšími riziky.²⁰⁹ ÚS neshledal argumenty legitimními. Zájem porodnic na ochraně pověsti není rovnocenný ústavně zakotvenému právu na informace. Převaha práva na informace je zjevná i bez provedení testu proporcionality.²¹⁰ Ustanovení § 73 odst. 8 zákona o zdravotních službách však není potřeba měnit, protože existuje ústavně konformní výklad.²¹¹

Ústavní soud zrušil předchozí rozsudky soudů i rozhodnutí správních orgánů.²¹² ÚS také konstatoval, že zveřejnění informací o zákrocích a rozsahu jejich provádění v jednotlivých porodnicích je nepochybně ve veřejném zájmu.²¹³ To bylo ostatně hlavním argumentem stěžovatelky.²¹⁴

Autorka: VPŽ

4. ELEKTRONICKÉ DŮKAZY

NAHRÁVKA HOVORU BEZ SOUHLASU DRUHÉ STRANY JAKO PŘÍPUSTNÝ DŮKAZ V TRESTNÍM ŘÍZENÍ

Soud: Nejvyšší soud
Věc: 7 Tdo 501/2021
Datum: 26. 5. 2021
Dostupnost: nsoud.cz

V dané věci byl obviněný uznán Městským soudem v Brně²¹⁵ vinným za přečin pojistného podvodu dle § 210 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku (dále

²⁰⁸ Bod 28 anotovaného rozhodnutí.

²⁰⁹ Body 7 a 26 anotovaného rozhodnutí.

²¹⁰ Body 30–31 anotovaného rozhodnutí.

²¹¹ Bod 38 anotovaného rozhodnutí, Verdikt Ústavního soudu, bod III.

²¹² Verdikt Ústavního soudu, body I. a II.

²¹³ Bod 33 anotovaného rozhodnutí.

²¹⁴ Bod 10 anotovaného rozhodnutí.

²¹⁵ Rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 10. 11. 2020, č. j. 91 T 66/2020-139.

jen „TZ“²¹⁶ a byl mu uložen trest odnětí svobody v délce trvání 3 měsíců s podmíněným odkladem.²¹⁷ Pojistného podvodu se dle soudu obviněný dopustil tím, že v listopadu 2019 elektronicky požádal společnost Generali Česká pojišťovna, a. s. (dále jen „pojišťovna“) o vyplacení pojistného plnění z důvodu pojistné události. Jednalo se o úraz pravého kolene s trvalými následky, ke kterému došlo v červnu 2019.²¹⁸ V rámci šetření pojistné události proběhl v lednu 2020 mezi obviněným a pracovníkem pojišťovny telefonní hovor, při kterém obviněný nepravdivě uvedl, že se s pravým kolenem v minulosti nikdy neléčil, přestože v roce 2002 podstoupil jeho operaci.²¹⁹

Obviněný podal proti rozsudku odvolání. Soud druhé instance jej však zamítl jako nedůvodné.²²⁰ Následně bylo obviněným podáno dovolání k Nejvyššímu soudu s odůvodněním, že zjištěný skutek nelze považovat za trestný čin, a to z důvodu, že v dané věci nedošlo k naplnění subjektivní stránky trestného činu (tj. zavinění ve formě alespoň nepřímého úmyslu), jelikož v řízení nebylo prokázáno úmyslné sdělení nepravdivé informace při výše zmíněném telefonickém hovoru.²²¹ Obviněný navíc tvrdil, že trpí poruchami paměti a vzhledem k tomu, že od dané operace uplynulo již 18 let, si ji v daném okamžiku pouze nevybavil, nikoliv ji nezmínil v úmyslu zatajit tuto skutečnost.²²²

V dovolání obžalovaný taktéž namítl, že soud prvního stupně postavil závěr o vině na základě pouze jednoho důkazu, jimž byl výše uvedený telefonický záznam. Obviněný vyslovil pochybnost o splnění zákonných náležitostí tohoto důkazu, jelikož volající (pracovník pojišťovny) mu zřetelně a srozumitelně nesdělil, že je hovor nahráván a taktéž si od obviněného ne-

²¹⁶ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

²¹⁷ Bod č. 2 anotovaného rozhodnutí.

²¹⁸ Tamtéž.

²¹⁹ Tamtéž.

²²⁰ Usnesení Krajského soudu v Brně dne 2. 2. 2021, č. j. 8 To 13/2021-164.

²²¹ Bod č. 4 anotovaného rozhodnutí.

²²² Tamtéž.

vyžádal souhlas k pořízení záznamu.²²³ Dle tvrzení obviněného byl hovor mimo jiné veden provokativně a útočným záměrem.²²⁴

Nejvyšší soud dovolání odmítl pro jeho zjevnou neopodstatněnost.²²⁵ Ve vztahu k námitce absence úmyslu dovolací soud uvedl, že obviněný je svéprávnou osobou, která již v minulosti měla zkušenost s uzavíráním pojištění a uplatňování požadavků na plnění z těchto smluv. Obviněný taktéž nemohl být telefonátem zaskočen, jelikož po uplatnění jeho pojistného nároku mohl předpokládat, že pojišťovna bude tyto skutečnosti následně ověřovat, mimo jiné telefonicky. Navíc z nahrávky vyplývá, že obviněného k odpovědi nikdo nenutil, a tudíž mohl uvést, že si na danou skutečnost nevzpomíná, popř. že má problémy s pamětí.²²⁶

Nejvyšší soud taktéž zkoumal splnění zákonných náležitostí záznamu hovoru, jež byl v řízení použit jako důkaz. Dle odůvodnění soudu je s ohledem na ustanovení § 89 odst. 2 TR²²⁷ přípustným důkazním prostředkem i záznam telefonického rozhovoru, který byl pořízen jedním z jeho účastníků bez souhlasu druhého účastníka téhož telefonického rozhovoru. Soud v rámci řízení taktéž zkoumal, zda byl důkaz získán nezákonným donucením nebo hrozbou takového donucení.²²⁸ Nejvyšší soud však dospěl k závěru, že znak nezákonného donucení nelze v obdobné situaci shledat pouze v tom, že volající pracovník pojišťovny explicitně nesdělil obžalovanému, že je hovor nahráván a nedotázal se jej na souhlas s pořízením takového záznamu, a to zejména pokud své postavení a smysl hovoru zřetelně deklaroval a celá komunikace byla zjevně srozumitelná.²²⁹ Nelze se dle soudu ztotožnit ani s námitkou, že byl hovor provokativní s útočným záměrem,

²²³ Bod č. 4 anotovaného rozhodnutí.

²²⁴ Tamtéž.

²²⁵ Podle § 265i odst. 1 písm. e) TR.

²²⁶ Bod č. 12 anotovaného rozhodnutí.

²²⁷ Dle daného ustanovení „za důkaz může sloužit vše, co může přispět k objasnění věci, zejména výpovědi obviněného a svědků, znalecké posudky, věci a listiny důležité pro trestní řízení a ohledání.“

²²⁸ Dle § 89 odst. 3 TR „Důkaz získaný nezákonným donucením nebo hrozbou takového donucení nesmí být použit v řízení s výjimkou případu, kdy se použije jako důkaz proti osobě, která takové donucení nebo hrozby donucení použila.“

²²⁹ Bod č. 13 anotovaného rozhodnutí.

pokud si pojišťovna hodlala pouze ověřit poskytnuté informace o pojistné události, u nichž měla pochybnosti o jejich pravdivosti.

Autorka: AKar

ODŮVODNĚNÍ ODPOSLECHŮ A JEHO LIMITY

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-349/21

Datum: 16. 2. 2022

Dostupnost: curia.europa.eu

Bulharská prokuratura předložila specializovanému trestnímu soudu žádosti o povolení využití vyšetřovacích prostředků včetně uvedení podstatných důvodů, kterými byla zejména nemožnost získat relevantní důkazy jiným způsobem za účelem odposlechu osob podezřelých ze spáchání závažných trestních činů. Tyto žádosti byly posouzeny předsedou specializovaného trestního soudu. Bylo vydáno povolení odposlechu telefonních hovorů na základě předpřipraveného vzoru, který nicméně v souladu s právní úpravou neobsahoval odkaz na skutkové a právní okolnosti a nebyl individualizován.²³⁰ Důkazy získané z odposlechu byly pak využity v rámci obžaloby jako důkazy pro prokázání účasti na zločinecké skupině, poskytování úplatků a pro další závažné trestné činy.

Bulharský specializovaný trestní soud předkládající Soudnímu dvoru předběžnou otázku v další instanci nejprve posuzoval platnost postupu a zdůraznil, že nelze individualizovaně ověřit důvody konkrétně použité pro nařízení odposlechu. Kladl si ovšem otázku, jestli právě absence individualizovaného odůvodnění (které je ale v souladu s bulharským právem) rozhodnutí není v rozporu s evropskou právní úpravou, a to konkrétně čl. 15 odst. 1 směrnice 2002/58/ES.²³¹ Taková rozhodnutí pak potenciálně omezují dotčeným osobám práva a svobody zakotvené v Listině základních

²³⁰ Bod 25 odůvodnění.

²³¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací.

práv a svobod Evropské unie („Listina“) a mohou se dostat do rozporu s evropským právem.²³²

Na základě předchozího bulharský soud položil Soudnímu dvoru předběžnou otázku a dotázal se, jestli je taková praxe bulharských soudů „podle níž soud povolí sledování, zaznamenávání a uchovávání telefonních hovorů podezřelých osob prostřednictvím předem vypracovaného obecného vzorového textu, ve kterém se bez jakékoli individualizace pouze tvrdí, že byla do držena zákonná ustanovení“²³³ v souladu s evropskou právní úpravou a jestli pak takové informace mohou být použity v rámci dokazování dané skutkové podstaty.

Soudní dvůr zdůraznil, že povolení odposlechnů předchází odůvodněná žádost, včetně důvodu a nutnosti využití a identifikace konkrétních osob.²³⁴ Soud tak rozhodoval na základě odůvodněné a podrobné žádosti i když samotné rozhodnutí odůvodněno nebylo²³⁵. Zásadní je pak, a to v souladu s čl. 47 Listiny, aby osoba, jíž se odposlech dotýká, byla schopna „pochopit důvody, proč bylo použít těchto prostředků povoleno, aby mohla případně toto povolení užitečně a účinně napadnout“²³⁶. Pokud tedy, přestože rozhodnutí nebylo odůvodněno individualizovaně, je možné, aby daná osoba pochopila důvody a právní okolnosti nařízení odposlechu, stejně tak jako dobu, po který je nařízen, dojde k naplnění zákonných požadavků, pokud takové informace, jakož i absence individualizovaného rozhodnutí budou jednoznačně uvedeny.

Soudní dvůr konstatoval, že daná vnitrostátní praxe není v rozporu s unijní úpravou za situace, kdy podmínky pro nařízení odposlechu mohou být „snadno a jednoznačně vyvozeny z přečtení rozhodnutí ve vzájemném spojení s žádostí o povolení, přičemž posledně zmíněná žádost musí být po udělení povolení zpřístupněna osobě, vůči které bylo použít zvláštních vyšetřovacích

²³² Konkrétněji více viz bod 32 odůvodnění.

²³³ Bod 34 odůvodnění, první předběžná otázka.

²³⁴ Bod 49 a 50 odůvodnění.

²³⁵ Bod 51 odůvodnění.

²³⁶ Bod 55 odůvodnění.

*prostředků povoleno*²³⁷ a tudíž mohou sloužit jako důkaz v rámci řízení. Soudní dvůr tak stanovil, že je v souladu s unijní úpravou, pokud odůvodnění rozhodnutí obsahuje jen dobu platnosti a prohlášení o dodržení zákonných ustanovení (což bylo odůvodněno a konkretizováno v žádosti) a zároveň pokud dané byly schopny pochopit osoby, jichž se rozhodnutí týká a vše jim bylo dostupno. Odůvodnění není nutno obsáhnout v samotném rozhodnutí, ale případně jen v žádosti, což postačuje, pokud se proti ní samotný soud nijak nevymezí (čímž de facto odůvodnění přebírá).

Autor: PL

5. OSTATNÍ

OBJEKTIVNÍ ODPOVĚDNOST OBJEDNATELŮ A FAKTICKÝCH ŠÍŘITELŮ ZA ZÁKONNOST ZASÍLÁNÍ OBCHODNÍCH SDĚLENÍ

Soud: Nejvyšší správní soud

Věc: 6 As 18/2022-43

Datum: 16. 3. 2023

Dostupnost: nssoud.cz

Stěžovatelka byla uznána vinnou rozhodnutím Úřadu pro ochranu osobních údajů za to, že v letech 2016 a 2017 šířila obchodní sdělení v rozporu se zákonem²³⁸ – neměla souhlas adresátů a neuváděla totožnost odesílatele a platnou adresu pro odhlášení zasílání obchodních sdělení. Za to jí byla uložena pokuta ve výši 1.400.000 Kč.²³⁹ S rozkladem ani následnou žalobou nebyla stěžovatelka úspěšná.

Nejvyšší správní soud se zabýval třemi námitkami. První je otázka mírnějšího charakteru pozdější úpravy, druhá je nutnost identifikace konkrétní osoby jednající za právnickou osobu pro dovození odpovědnosti

²³⁷ Bod 65 odůvodnění.

²³⁸ A to konkrétně § 11 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti, ve znění do 30. 6. 2017.

²³⁹ Bod 1 anotovaného rozhodnutí.

a třetí charakter objektivní odpovědnosti. Ani jedna z nich přitom nebyla shledána důvodnou.

Kasační soud neshledal, že by novější právní úprava byla příznivější. Dle rozhodného znění zákona²⁴⁰ není nutné zjišťovat konkrétní fyzickou osobu, která založila odpovědnost právnické osoby, což navazuje na koncepci objektivní odpovědnosti dle dřívější úpravy.²⁴¹ Pozdější úprava tak pro stěžovatelku nebyla z hlediska podmínek odpovědnosti příznivější při stanovování druhu ani výměry trestu.²⁴² Dále soud konstatoval, že správní spis zcela jasně dokládá šíření reklamních sdělení v rozporu se zákonem.²⁴³ Za to je přitom stěžovatelka objektivně odpovědná, jelikož šířitelé obchodních sdělení (ať už objednavatelé nebo fiktivní šířitelé) musí ověřovat, zda rozesílání obchodních sdělení probíhá zákonným způsobem, a to včetně existence souhlasu adresátů.²⁴⁴ Dlužno dodat, že stěžovatelka velmi obecně namítala i nepřiměřenost pokuty, pročež kasační soud s poukazem na dispoziční zásadu a obecné vypořádání obecných námitek pouze stručně uvedl, že uložená pokuta v první čtvrtině zákonné sazby není excesivní ani likvidační.²⁴⁵

Kromě vyvrácení argumentace stěžovatelky prostou aplikací zákonných předpisů tak Nejvyšší správní soud (trochu mimoděk) svým výkladem aproboval rozšiřující výklad objektivní odpovědnosti za distribuci nezákonných obchodních sdělení, a to mimo faktické šířitele i na objednatele takového šíření, což nemusí být na první pohled ze zákona zřejmé.

Autor: ŠCh

²⁴⁰ § 20 odst. 6 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

²⁴¹ Bod 19 anotováno rozhodnutí.

²⁴² Bod 19 anotováno rozhodnutí.

²⁴³ Bod 22 anotovaného rozhodnutí.

²⁴⁴ Bod 23 anotovaného rozhodnutí.

²⁴⁵ Bod 25 anotovaného rozhodnutí.

MOŽNOST SPOLKU POSKYTOVAT SVÝM ČLENŮM INTERNETOVÉ PŘIPOJENÍ JAKO HLAVNÍ ČINNOST

Soud: Nejvyšší správní soud

Věc: 3 Afs 284/2022-99

Datum: 14. 4. 2023

Dostupnost: nssoud.cz

Stěžovatel je zapsaným spolkem, který tisícům svých členů poskytoval – za zaplacení platby označované jako „členský příspěvek“ – připojení k internetu.²⁴⁶ Správce daně doměřil daň z příjmu právnických osob a penále za zdaňovací období 2014 a 2015.²⁴⁷

Hlavní spor spočívá v tom, zda platby za poskytování internetu v podobě „členských příspěvků“ jsou osvobozeny od daně z příjmu či nikoliv.

Nejvyšší správní soud v souladu s recentní judikaturou²⁴⁸ dospěl k závěru, že stěžovatel při poskytování internetu fakticky vykonává podnikatelskou činnost, a proto příjem podléhá dani z příjmu.²⁴⁹

Odůvodnění kasační soud opřel o to, že výjimku²⁵⁰ z obecného principu zdanění²⁵¹ je nutné vykládat restriktivně.²⁵² Ze spolkového rejstříku a stanov sice vyplývá, že účelem spolku je široký a spočívá v mnoha aktivitách souvisejících s poskytováním přístupu k internetu.²⁵³ K naplňování tohoto účelu ovšem nedocházelo, jelikož stěžovatelova aktivita se omezovala pouze na poskytování připojení k internetu a podstatná většina členů na chodu

²⁴⁶ Bod 1 a 62 anotovaného rozhodnutí.

²⁴⁷ Bod 3 anotovaného rozhodnutí. Penále byly následně odvolacím orgánem vypuštěny – viz bod 5 anotovaného rozhodnutí.

²⁴⁸ Rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2023, č. j. 6 Afs 92/2022-51 a z téhož dne č. j. 7 Afs 165/2022-46, na které je poukázáno v bodě 38 anotovaného rozhodnutí.

²⁴⁹ Bod 57 anotovaného rozhodnutí.

²⁵⁰ § 19 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

²⁵¹ § 18 odst. 1 zákona o daních z příjmů.

²⁵² Bod 39 anotovaného rozhodnutí.

²⁵³ Bod 45 anotovaného rozhodnutí.

spolku nijak neparticipovala,²⁵⁴ nepočítala s tím,²⁵⁵ a stěžovatel si toho byl vědom.²⁵⁶ Jelikož tato činnost stěžovatele a na to navázané příjmy nikterak nepodporovaly jeho hlavní činnost deklarovanou stanovami, nenaplnil stěžovatel podmínky zákona pro osvobození těchto „členských příspěvků“ od daně z příjmu.²⁵⁷ Nejvyšší správní soud v odůvodnění poukázal i na potřebu zachování rovnosti vůči ostatním poskytovatelům internetu.²⁵⁸

Již tak není možné obcházet obecné zdanění příjmů tím, že formálně jsou platby za služby poskytované spolkem vykazovány jako členské příspěvky. Na takové příjmy se neaplikuje výjimka. Závěr tohoto rozhodnutí nicméně není, že spolky nemohou poskytovat svým členům přístup k internetu, ale chtějí-li mít členské poplatky osvobozené od daně z příjmu, nesmí jít o jejich hlavní činnost, kterou fakticky zakrývají podnikatelskou činnost.

Autor: ŠCh

Toto dílo lze užít v souladu s licenčními podmínkami Creative Commons BY-SA 4.0 International (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>).

²⁵⁴ Bod 46 anotovaného rozhodnutí.

²⁵⁵ Bod 48 anotovaného rozhodnutí.

²⁵⁶ Bod 55 anotovaného rozhodnutí.

²⁵⁷ Bod 57 anotovaného rozhodnutí.

²⁵⁸ Bod 62 anotovaného rozhodnutí.